

Bağlamın Gerçeklik Yönü

Kur'an surelerinin hepsi tek tek, ayet ayet gerçekliği yansıtır. Çünkü var olan, varlığıyla hakikati temsil eden sahici konular üzerinde durur. (1) Doğrudan katiyen ayrılmaz. Adaleti terk etmez. Tevhidî çizgi üzerinde, eşitlik ve özgürlük vurgusunu asla ihmal etmez. Kur'an ayetleri, insanın âlem içinde çevresine uyumunu gözetir ve yaşamına bir düzen ve barış getirir. Kur'an'ın ortaya koyduğu ilkelerin, insanlar üzerinde somut tezahürleri vardır. Ve bu tezahürlerle meydana çıkan rehberliği, kişinin hayata bakışını ve bütün dünyasını etkiler ve geliştirir. Buna göre hayata ve eşyaya bakışı onunla şekillenmeyen, onun somut önerilerinden pay almayan bütün teşebbüslerin dikkatle sorgulanması bir zarurettir.

Kur'an ayetleri tamamen gerçeklik üzerine inşa olmuştur. Ayakları yere basan ve hayatla bire bir örtüşen bir anlam dünyası vardır. Bilmece-bulmaca türü yaklaşımlardan, gizli ve gizemli anlatımlardan, örtülü, kapalı ve keşfedilmeyi bekleyen sıklardan uzaktır. Her yüzyılda yeni manalar doğuran bir işlevi yoktur. (2) O, kendisiyle tabiat kurallarına aykırı sonuçlar elde etmenin amaçlandığı bir büyü kitabı da değildir. (3) Onu bir büyü kitabı olmaktan ayıran özellikleri, hayatın gerçeklerine uyumlu olan yapısında aranmalıdır. O gerçekleşmek için bekleyen canlı bir sözdür. Onu anlama çabaları, bu gerçeklik yönünü hiçbir zaman göz ardı etmemelidir. Nitekim Kur'an, hakikat bilgisine son derece sadıktır. (4) Gerçeğe ve onun peşinden gitmeye verdiği değer başka hiçbir şeyle kıyaslanamaz. (5)

Not: Bu yazı "Sözün Bağlamı" adlı eserden iktibas edilmiştir.

Dipnotlar:

1. Burada hayatın gerçek yönüyle edebiyatın bu gerçeği anlatmak için kullandığı sanatsal yönü arasındaki fark elbette gözetilmelidir.
2. Kur'an'ın içerdiği ilkeler bellidir ve değişmez. Ancak bütün evrensel ilkelerin tarihsel uzanımları vardır ve bunları kendi dünyasına uygulamak isteyenler açısından farklı yaklaşımlar ve değişiklikler mümkün olabilir.
3. Büyü, sözlükte tabiat kanunlarına aykırı sonuçlar elde etmek iddiasında olanların başvurdukları gizli işlem ve davranışlara verilen genel ad, afsun, sihir, füsün, bağı şeklinde tanımlanır. (TDK, "büyü" mad., s. 336.) Büyü; bu anlamda birtakım doğaüstü güçler, gizemsel sözler, kutsal sayılan nesneler aracılığıyla insanları, doğayı, doğa yasalarını etkilemek, istenilen şeyleri elde etmek için

büyücülerce belirli kurallara ve tekniklere uygun bir biçimde uygulanan verimsiz, boş eylem ve işlemler; insan ile çevresi arasında doğaüstü nitelikte bir ilişki bulunduğu inancına dayalı ilkel din biçimlerinden biri veya belli sonuçları sağlamak ereğiyle doğaüstü sayılan güçleri ya da varlıkları etkilemek üzere yapılan bir dizi törensel uygulamalar olarak nitelenir. Ve bu anlamda mucizevi sonuçlar içerdiği vehmedilmektedir.

4. Buna binaen Kur'an ile ne bilimsel verilerin ne de tabiat kanunlarının çelişmesi asla söz konusu olmamıştır ve olamaz.
5. **"Bizi doğru yola ilet!"** (Fâtiha suresi, 6. ayet. S. Ateş Meali) ayetini içeren Fâtiha suresinin namazlarda sürekli tekrarlanmasının sebebi de budur. Çünkü müslümanların hakikati bulma, kemâle erme arayışının sonu yoktur.